

6 września 2006 r.

Rozporządzenie

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

z dnia 2006 r.

w sprawie spisu wyborców w wyborach do rad gmin,

rad powiatów i sejmików województw

Na podstawie art. 39 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz.U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób sporządzania i udostępniania spisu wyborców;
- 2) wzór spisu wyborców;
- 3) metody aktualizacji spisu wyborców;
- 4) wzór wniosku o udostępnienie spisu wyborców,
- 5) wzory wykazu osób przebywających w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, w których utworzono obwody głosowania.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw;
- 2) obywatelu Unii Europejskiej - należy przez to rozumieć obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej niebędącego obywatelem polskim, któremu przysługuje prawo wybierania w wyborach do rady gminy;
- 3) zakładzie - należy przez to rozumieć szpital, zakład pomocy społecznej, zakład karny i areszt śledczy, a także oddział zewnętrzny takiego zakładu lub aresztu, w którym utworzono obwód głosowania;
- 4) kierowniku zakładu - należy przez to rozumieć dyrektora szpitala, albo dyrektora lub kierownika zakładu pomocy społecznej, zakładu karnego, aresztu śledczego lub oddziału zewnętrznego takiego zakładu lub aresztu, w którym utworzono obwód głosowania;
- 5) numerze domu - należy przez to rozumieć numer, którym oznacza się dom (budynek) zgodnie z przepisami o numeracji nieruchomości.

Rozdział 2

Sposób sporządzania spisu wyborców i jego wzór

§ 3.1. Spis wyborców sporządza się w urzędzie gminy na podstawie stałego rejestru wyborców w gminie.

2. Spis wyborców składa się z części A i B.
3. Część A spisu wyborców obejmuje wyborców będących obywatelami polskimi.
4. Część B spisu wyborców obejmuje wyborców będących obywatelami Unii Europejskiej.
5. W gminie, w której do rejestru wyborców nie wpisano obywateli Unii Europejskiej, części B spisu wyborców nie sporządza się.
6. Wzór części A spisu wyborców stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

7. Wzór części B spisu wyborców stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 4.1. Spis wyborców sporządza się dla każdego obwodu głosowania w dwóch egzemplarzach nie później niż 14 dnia przed dniem wyborów.

2. Formularz spisu zapisuje się dwustronnie.

§ 5.1. Spis wyborców sporządza się pismem maszynowym lub w formie wydruku komputerowego.

2. W przypadku sporządzenia spisu w formie wydruku komputerowego:

- 1) można przyjąć układ formularzy odmienny od określonego we wzorach, o których mowa w § 3 ust. 6 i 7, pod warunkiem zamieszczenia wszystkich danych przewidzianych w tych wzorach;
- 2) nie stosuje się warunku określonego w § 4 ust. 2.

§ 6.1. Spis wyborców w gminie mającej status miasta sporządza się według ulic wymienionych w porządku alfabetycznym, w obrębie ulicy - według kolejnych numerów domów, a w obrębie domów - według kolejnych numerów mieszkań.

2. Spis wyborców w gminie innej niż określona w ust. 1 sporządza się według poszczególnych miejscowości, wymienionych w porządku alfabetycznym, w obrębie miejscowości - według kolejnych numerów domów i mieszkań; jeżeli w miejscowości są ulice - także według ulic wymienionych w porządku alfabetycznym oraz kolejnych numerów domów i mieszkań.

3. Spis wyborców w gminach, o których mowa w ust. 1 i 2, sporządza się z uwzględnieniem podziału gminy na okręgi wyborcze utworzone dla wyboru rady tej gminy, oddzielnie dla każdego obwodu głosowania.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się do części A i B spisu wyborców.

§ 7.1. Spis wyborców dla obwodu głosowania utworzonego w zakładzie sporządza się w kolejności alfabetycznej nazwisk wyborców, na podstawie wykazu osób, które będą przebywać w tym zakładzie w dniu wyborów.

2. Wykaz osób, o którym mowa w ust. 1, sporządza się odrębnie dla obywateli polskich i obywateli Unii Europejskiej, będących wyborcami, którzy stale zamieszkują lub przebywają w zakładzie, zameldowanych na obszarze gminy na pobyt stały lub niezameldowanych na obszarze gminy na pobyt stały, lecz wpisanych do rejestru wyborców w gminie na własny wniosek.
3. Wykaz osób sporządza kierownik zakładu i doręcza do urzędu gminy, na terenie której położony jest zakład, nie później niż na 16 dni przed dniem wyborów.
4. Wzory wykazu osób przebywających w zakładzie w dniu wyborów, o których mowa w ust 2, stanowią odpowiednio załączniki nr 3 i 4 do rozporządzenia.
5. Kierownik zakładu powiadamia osoby objęte wykazem, że zostaną skreślone ze spisu wyborców w miejscu stałego zamieszkania na obszarze gminy i będą mogły głosować w wyborach wyłącznie w obwodzie głosowania utworzonym w zakładzie.
6. W razie konieczności dopisania do spisu wyborców osób, o których mowa w ust. 2, przybyłych do zakładu po sporządzeniu wykazu osób, kierownik zakładu doręcza do urzędu gminy dodatkowy wykaz z nazwiskami tych osób, nie później niż na dwa dni przed dniem wyborów, stosując wzory wykazu, o których mowa w ust. 4. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio.
1. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio w przypadku konieczności skreślenia ze spisu wyborców osób, które po sporządzeniu wykazu osób opuściły zakład, z tym że kierownik zakładu doręcza wykaz do urzędu gminy nie później niż na 3 dni przed dniem wyborów.

Rozdział 3

Aktualizowanie spisu wyborców

§ 8.1. Spis wyborców po jego sporządzeniu jest aktualizowany do dnia przekazania go przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej, przez wpisanie wyborcy na dodatkowym formularzu spisu wyborców lub przez skreślenie wyborcy ze

spisu wyborców.

1. Aktualizacji podlega część A i B spisu wyborców.
2. Przepisy § 3-5 stosuje się odpowiednio.

§ 9.1. Na dodatkowym formularzu spisu wyborców, o którym mowa w § 8 ust. 1, odrębnym dla części A lub B wpisuje się osoby, które:

- 1) zostały wpisane do rejestru wyborców po sporządzeniu spisu wyborców;
- 2) zostały pominięte w rejestrze wyborców lub w spisie wyborców, jeżeli reklamacja w sprawie ich wpisania została uwzględniona przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) albo przez właściwy sąd rejonowy;
- 3) przybyły do zakładu i zostały objęte dodatkowym wykazem, o którym mowa w § 7 ust. 6;
- 4) zostały pominięte w spisie w wyniku oczywistego błędu.

1. Przepis ust. 1 pkt 1 nie dotyczy obywatela Unii Europejskiej, który po raz pierwszy został wpisany do rejestru wyborców w Rzeczypospolitej Polskiej później niż 30 dnia po zarządzeniu wyborów.
2. Dopisania osób, o których mowa w ust. 1, dokonuje się na obu egzemplarzach spisu wyborców.
3. W przypadku wpisania wyborcy do spisu wyborców na dodatkowym formularzu spisu, odpowiednim dla części A lub B, w rubryce "Uwagi" zamieszcza się adnotację określającą przyczynę wpisania do spisu. Stosownie do okoliczności wpisuje się: "wpis do rejestru", "reklamacja", "wykaz", "błąd".

§ 10.1. Ze spisu wyborców, odpowiednio w części A lub B, skreśla się osoby, które:

- 1) zostały skreślone z rejestru wyborców na podstawie zmian wynikających z przepisów o aktach stanu cywilnego i ewidencji ludności;
- 2) na podstawie decyzji wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) albo na podstawie postanowienia właściwego sądu rejonowego zostały skreślone z rejestru wyborców lub ze spisu wyborców w wyniku wniesionej reklamacji;
- 3) nie mają prawa wybierania w rozumieniu art. 5 i art. 6a ust.3 ustawy, po otrzymaniu zawiadomienia właściwego sądu, Trybunału Stanu lub organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 4) zostały umieszczone w spisie wyborców na obszarze gminy w zakładzie, o którym mowa w § 2 pkt 3 i § 7 ust. 1;

5) zostały umieszczone w spisie w wyniku oczywistego błędu.

1. Skreślenia osób, o których mowa w ust. 1, dokonuje się na obu egzemplarzach spisu wyborców.
2. W przypadku skreślenia osoby ze spisu wyborców w rubryce "Uwagi", w części A lub B spisu wyborców, zamieszcza się adnotację określającą przyczynę skreślenia. Stosownie do okoliczności wpisuje się: "skreślenie z rejestru wyborców", "reklamacja", "orzeczenie sądu lub Trybunału Stanu", § 7 ust. 5 i 7 rozporządzenia". Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Sposób udostępniania spisu wyborców

§ 11.1. Spis wyborców jest udostępniany do wglądu w urzędzie gminy, w miejscu i czasie podanym do wiadomości publicznej przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) niezwłocznie po sporządzeniu spisu.

1. Udostępnianie spisu wyborców następuje na pisemny wniosek zainteresowanego, zawierający dane umożliwiające ustalenie tożsamości wyborcy w spisie.
2. Wzór wniosku, o którym mowa w ust. 2, stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia.

§ 12. Udostępnianie do wglądu spisu wyborców polega na udzieleniu informacji potwierdzającej, iż osoba wskazana we wniosku jest ujęta lub nie figuruje w spisie (w tym również z powodu skreślenia ze spisu), albo że dane wpisane we wniosku różnią się od danych osoby wpisanej do spisu. Na żądanie wnioskodawcy udzielona informacja jest potwierdzana na piśmie.

Rozdział 5

Przepisy końcowe

§ 13. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia

25 sierpnia 2002 r. w sprawie wzoru spisu wyborców dla wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz sposobu jego sporządzania, aktualizacji i udostępniania (Dz. U. Nr 134, poz. 1136).

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

I ADMINISTRACJI

Uzasadnienie

Konieczność wydania nowego rozporządzenia w sprawie wynika ze zmiany przepisów art. 34 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz.U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547 z późn. zm.) dokonanej art. 1 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 102, poz. 1055), która weszła w życie z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

Ponieważ przepisy ustawy zmieniającej, w zakresie zmian dokonanych w Ordynacji wyborczej, mają zastosowanie do kadencji następującej po kadencji, w czasie której ustawa weszła w życie, zmiany dokonane w art. 34 muszą być uwzględnione w najbliższych wyborach rozpoczynających nową kadencję organów samorządu terytorialnego (art.

8 ustawy zmieniającej).

Dodane w art. 34 Ordynacji wyborczej ust. 2a-2c stanowią, że spis wyborców dzieli się na część A i część B, przy czym część A przeznaczona jest dla wyborców będących obywatelami polskimi, a część B dla obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, którym przysługuje prawo wybierania w wyborach do rady gminy (a tym samym także w wyborach wójta, burmistrza lub prezydenta miasta), wpisanych do stałego rejestru wyborców w gminie w trybie, który określa art. 11 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 46, poz. 499 z późn. zm.).

Nowe uregulowania zawarte w art. 34 ust. 2a-2c zostały uwzględnione w projekcie rozporządzenia w § 3 ust. 2-7, § 6 ust. 4, § 7 ust. 2 i 4, § 9 ust. 1-2 i ust. 4 oraz w § 10 ust. 1-3.

W projektowanym rozporządzeniu dodano przepis (§ 9 ust. 2) przewidujący niewpisywanie do spisu wyborców obywateli Unii Europejskiej, którzy zgłoszą wniosek o wpisanie do rejestru wyborców później niż 30 dnia po zarządzeniu wyborów. Przepis ten wydaje się być spójny z rozwiązaniem wynikającym z art. 11 ust. 8 ustawy - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Z powołanego przepisu ustawy wynika, że obywatele Unii Europejskiej mogą wziąć udział w wyborach, o ile zostaną wpisani do rejestru wyborców nie później niż 30 dnia po zarządzeniu terminu konkretnych wyborów. Rozwiązanie to powinno mieć zatem - jak się wydaje - swoje przełożenie również na przepisy regulujące tryb sporządzania spisu wyborców, który jest podstawą samej czynności głosowania w dniu wyborów.

Stosowana przez niektóre gminy praktyka dopisywania do spisu wyborców obywateli Unii Europejskiej niemal "do ostatniej chwili", tak jak ma to miejsce w przypadku obywateli polskich - zdaje się prowadzić do "obchodzenia" regulacji wynikającej z art. 11 ust. 8.

Ponieważ liczba obywateli Unii Europejskiej wpisanych na własny wniosek do stałego rejestru wyborców w gminach jest niewielka (obecnie ok. 200 osób) w § 3 ust. 5 projektu przewidziano możliwość odstąpienia od sporządzenia części B spisu wyborców, jeżeli w gminie do rejestru wyborców nie wpisano obywateli Unii Europejskiej.

Wzory części A i B spisu wyborców, które ustala § 3 ust. 6 i 7 projektu odpowiadają brzmieniu art. 34 ust. 2b i 2c Ordynacji wyborczej. Odpowiednio do ich zawartości, w § 7 ust. 4 zróżnicowano wzory wykazów osób, które przebywać będą w okresie wyborów w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych lub aresztach śledczych, sporządzanych przez kierowników tych zakładów dla osób, które należy wpisać do spisu wyborców lub skreślić ze spisu wyborców, jeżeli opuściły zakład po sporządzeniu spisu wyborców lecz przed dniem wyborów.

Określone w projekcie rozporządzenia zasady aktualizowania spisu wyborców w § 9 ust. 2 wyłączają możliwość dopisania do

spisu wyborców obywateli Unii Europejskiej, który po raz pierwszy zostali wpisani w Polsce do rejestru wyborców później niż 30 dnia po zarządzeniu wyborów. Odpowiada to zasadzie wpisywania do rejestru wyborców obywateli Unii Europejskiej określonej w art. 11 ust. 8 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu. Zasada ta określa, że pierwszy wpis do rejestru wyborców obywatela Unii Europejskiej, na jego wniosek, powinien nastąpić nie później niż 30 dnia po zarządzeniu wyborów, w których zamierza on uczestniczyć.

Pozostałe przepisy projektu rozporządzenia odpowiadają rozwiązaniom przyjętym w przepisach rozporządzenia poprzedzającego projekt, czyli w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 2002 r. w sprawie wzoru spisu wyborców dla wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz sposobu jego sporządzania, aktualizacji i udostępniania (Dz.U. Nr 134, poz. 1136).

Wydanie nowego rozporządzenia, a nie nowelizacja przepisów rozporządzenia poprzedzającego, jest uzasadnione tym, że zasady sporządzania spisów wyborców i wykazów osób, które należy wpisać do spisu wyborców lub skreślić ze spisu wyborców, w związku z pobytem w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych lub aresztach śledczych, będą stosowane przez kilka tysięcy pracowników urzędów gmin i kierowników tych zakładów, a także powinny być czytelne i przejrzyste dla wyborców mających prawo składania reklamacji na nieprawidłowości stwierdzone w spisach wyborców.

Projekt rozporządzenia odpowiada regulacjom prawnym obowiązującym w Unii Europejskiej.

Koszt sporządzenia spisów do wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast wybieranych na podstawie tych samych spisów) szacuje się na 5.134 tys. zł. Kwota ta mieści się w ogólnej rezerwie budżetu państwa na 2006 r. przewidzianej na cele wyborcze.

1) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1760, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 34, poz. 242.